

ІСТОРІЯ НАУКИ

УДК 378 (09) (477)

М. М. БАРНА

Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка
вул. М. Кривоноса, 2, Тернопіль, 46027

ALMA MATER — НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ: 55 ЛІТ ТОМУ ТА СЬОГОДНІ

Висвітлено освітянську та науково-дослідну діяльність Національного лісотехнічного університету України. В університеті навчається понад 7000 студентів, він готує бакалаврів за 13 напрямками та спеціалістів і магістрів за 17 спеціальностями. В університеті діють аспірантура з одинадцяти і докторантура з п'яти спеціальностей, чотири спеціалізовані вчені ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій.

Ключові слова: Alma mater, університет, інститут, факультети, кафедри, науково-дослідні лабораторії, бакалаври, спеціалісти, магістри

Історія знає не так багато вищих навчальних закладів, чия діяльність дала Україні висококваліфіковані кадри для виробництва, освіти, науки та збагатила різні галузі знань новими досягненнями та відкриттями. Серед них — Національний лісотехнічний університет України — моя Alma mater, котра у 2009 році відсвяткувала 135-річчя.

Його заснування сягає другої половини XIX ст., коли у Львові 24 жовтня 1874 року була створена Крайова школа лісового господарства, згодом — рільничо-лісовий факультет Львівської політехніки, лісоагрономічний факультет Українського таємного університету, а з 1945 до 1993 року — Львівський лісотехнічний інститут, який Постановою Кабінету Міністрів України реорганізовано в Український державний лісотехнічний університет. У травні 2005 року Указом Президента України університетові надано статус національного та перейменовано у Національний лісотехнічний університет України [5].

50-і роки XX-го ст. характеризуються тим, що в загальноосвітніх середніх школах, технікумах і вищих навчальних закладах можна було не лише здобути глибокі та міцні знання з фундаментальних дисциплін (біології, географії, математики, фізики, хімії, історії, української мови та літератури та ін.), але й одержати диплом висококваліфікованого спеціаліста різних галузей знань: педагогіки, медицини, мистецтва, архітектури, економіки, будівництва, лігогосподарського та агропромислового комплексів, автотранспорту та залізничного транспорту, літакобудування та кораблебудування тощо, але й пройти університети формування високих моральних якостей людини. Тоді в освітніх закладах особливо прослідковувалась єдність двох учасників навчального процесу — учнів і вчителів, студентів і викладачів. У школу та інші освітні заклади прийшли ті, хто дійсно хотів здобути міцні знання та спеціальність і ті, хто працюючи і навчаючи молоде покоління, віддавали улюбленій справі за словами українського поета Павла Тичини «...не вигризки душ, а всю повноцінність життя ...» [4].

Після закінчення середньої школи перед багатьма учнями постало питання: Де продовжити навчання? В технікумах і училищах, здобувши середню спеціальну освіту і певний

фах, чи у вищих навчальних закладах (інститутах і університетах), здобувши вищу освіту та відповідну спеціальність. Таке ж проблемне питання постало і передімною, оскільки я закінчив Баворівську середню школу Велико-Бірівського (нині Тернопільського) району Тернопільської області. Багато випускників цієї школи, зокрема Ярослав Проць, Володимир Патратій, Роман Яциняк, Мирон Кобильник, серед яких і автор цієї статті — Микола Барна поїхали у Львів, оскільки в Тернополі не було жодного вищого навчального закладу. Львів на той час славився тим, що це був індустріально-промисловий, культурний, науковий і навчально-освітній центр Західної України. Достатньо відмітити, що в 50-ті роки у Львові функціонувало понад 10 вищих навчальних закладів і тому перед молоддю не було проблеми щодо вибору навчального закладу для здобуття вищої освіти та відповідної спеціальності.

У 1956 році я поступив на лісогосподарський факультет Львівського лісотехнічного інституту. Особливістю вступної кампанії в ті роки було те, що 40 відсотків абітурієнтів, котрі закінчили середні школи з золотою або срібною медаллю та ті, що закінчили технікуми з дипломом з відзнакою, зараховували у вищі навчальні заклади без вступних випробувань і навіть без співбесіди. Такими виявилися однокласники: Олександр Кирдан, Микола Корецький, Алім Новоселецький, Анатолій Козачук, Анатолій Голік і багато інших, а також випускники лісових технікумів, які отримали дипломи з відзнакою: Михайло Львович, Стефанія Граб, Борис Смачелюк та інші. Я до таких не належав, оскільки в атестаті зрілості в мене було кілька четвірок. Тому довелося скласти 5 вступних іспитів: з російської мови (диктант), української літератури (вір), математики, фізики і хімії (всі три усно) [2].

Рис. 1. Головний навчальний корпус Львівського лісотехнічного інституту. 1956 р.

Студентське життя на лісогосподарському факультеті було багатограним і досить цікавим. Навчальний процес поєднувався з активною роботою в студентських наукових гуртках, гуртках художньої самодіяльності та в спортивних секціях. На третьому курсі за активну роботу в студентському науковому товаристві факультету був відзначений фотоальбомом за підписом ректора інституту Ю. Д. Третяка. Протягом майже п'яти років навчання я, Л. Борсук, А. Пилипенко, А. Стовбир та інші студенти брали участь у студентському хорі, яким керував Грималюк. Хор виконував різні народні пісні. Улюбленою була пісня на слова Богдана Лепкого «Чуєш, брате мій ...».

Навчання на факультеті — це роки набуття глибоких і міцних знань з біологічних, природничих, лісознавчих і технічних дисциплін, роки мого становлення як фахівця, перші кроки до науково-дослідної роботи [1]. Передусім пригадуються викладачі, котрі дійсно «сіяли розумне, добре, вічне», зокрема: кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки і дендрології Степан Михайлович Стойко (згодом доктор біологічних наук, доктор гоноріс кауза

Зволенського технічного університету, професор, академік Лісівничої академії наук України), якому зобов'язаний науковими та навчальними досягненнями; кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки-дендрології Юрій Дмитрович Третяк (він же ректор інституту); кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки-дендрології Сава Андрійович Постригань; кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки і дендрології Олена Іванівна Ладейщикова, кандидат біологічних наук, доцент кафедри лісових культур П. Ф. Кордуба, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісівництва Степан Антонович Генсірук (згодом доктор сільськогосподарських наук, професор; родом із с. Будки Кременецького району Тернопільської області), доктор сільськогосподарських наук, професор завідувач кафедри лісівництва Микола Максимович Горшенін, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісових культур Теофілій Михайлович Бродович (декан лісогосподарського факультету), кандидат сільськогосподарських наук, доцент Юрій Федорович Осипенко (заступник декана лісогосподарського факультету), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісових культур Микола Харитонович Осмола, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри лісових культур Микола Іванович Калужський (проректор з навчальної роботи інституту), кандидат сільськогосподарських наук, доцент (згодом доктор сільськогосподарських наук, професор, родом із м. Почаєва Тернопільської області), асистент кафедри ботаніки і дендрології Ніна Феофанівна Прикладовська (згодом кандидат біологічних наук, доцент) та багато інших.

Правда, серед наших учителів є і довгожителі, до яких передусім належить доктор біологічних наук, професор Степан Михайлович Стойко. 14 березня 2010 року виповнилося 90 років від дня народження і 60 років виробничої, наукової, суспільно-корисної та громадської діяльності головному науковому співробітнику Інституту екології Карпат НАН України, видатному українському вченому лісівникові, геоботанику, геосозологу, доктору біологічних наук, доктору гоноріс кауза Зволенського технічного університету (Словаччина), дійсному члену Української Екологічної Академії наук, дійсному члену Української Лісівничої Академії наук, почесному члену Українського ботанічного товариства, дійсному члену Наукового товариства імені Тараса Шевченка, лауреату державної премії України в галузі науки і техніки, професору Степану Михайловичу Стойку (рис. 2).

Рис. 2. Відомий український геосозолог професор С. М. Стойко. 2010 р.

15 березня 2010 року в конференцзалі Національного лісотехнічного університету України наукова і політична громадськість України чествувала ювіляра. Автору цієї статті разом з дружиною Любою на запрошення Степана Михайловича пощастило бути на цьому святі. Тому хочу поділитися враженнями від побаченого та почутого.

Степан Михайлович був у піднесеному настрої, з природною для нього усмішкою, тримався бадьоро, незважаючи на те, що свято тривало майже три години. Урочини відкрив відомий вчений еколог і економіст, академік НАН України, ректор Національного лісотехнічного університету України, професор Юрій Юрійович Туниця — колишній учень Степана Михайловича, який коротко схарактеризував життєвий і творчий шлях і наукові досягнення ювіляра.

Вітати ювіляра прийшло багато відомих учених, політичних і громадських діячів, працівників вищих навчальних закладів України та зарубіжних країн: Чехії, Словаччини, Угорщини, Польщі, Білорусі. Всі, хто вітав ювіляра, відзначали великий внесок Степана Михайловича Стойка в розвиток біологічної науки і геосозології зокрема, в заснуванні та розбудові природоохоронних установ, видатні науково-організаційні здібності, заслужену славу відомого вченого, великого патріота України, мудрого наставника молоді, неповторну його здатність вміти слухати та привернути до себе співрозмовника.

Всіх присутніх вразила прекрасна пам'ять Степана Михайловича, котрий на кожне привітання вміло вставляв дотепну репліку, або спогади про людину, яка вітала його. На привітання зарубіжних вчених він це робив чеською, словацькою, угорською чи польською мовами. Автору цієї статті він пригадав факт, коли будучи студентом першого курсу (1956 р.), я звернувся до Степана Михайловича, щоб він поклопотав перед ректором інституту доцентом Ю. Д. Третьяком про вирішення мого особистого питання. Степан Михайлович звернувся до Юрія Дмитровича, наголосивши, що я походжу з лемківської родини. На що Ю. Д. Третьяк відповів, що він доброзичливо відноситься до лемків і всіляко підтримує їх. В цьому я особисто переконався, коли на третьому курсі в другому семестрі 1959 р., працюючи в студентському науковому гуртку на кафедрі ботаніки і дендрології, яку очолював Ю. Д. Третьяк, а Степан Михайлович був доцентом цієї кафедри, вирішувалося питання — кого із студентів, які працювали в науковому гуртку, відрядити в Московський державний університет імені М. В. Ломоносова на біологічні читання для студентів біологів Радянського Союзу. Рекомендація Степана Михайловича була підтримана Юрієм Дмитровичем Третьяком і я в березні 1959 р. вперше побував в Москві та в найпрестижнішому університеті Радянського Союзу — Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова.

З великою увагою всі присутні вислухали привітання ювілярові з нагоди його 90 – річчя від родини Стойків, з яким виступив син Степана Михайловича — Ростислав Степанович — доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України. Він висловив слова глибокої подяки своїм батькам — Степану Михайловичу та Ользі Василівні, котра за станом здоров'я не змогла бути присутньою на цьому святі, за виховання, навчання, за доброзичливе ставлення та прекрасну сімейну ауру, що панувала в їх родині. Він згадував, що його батько завжди працював і продовжує працювати понині. На ювілей приїхали три сестри і брат Степана Михайловича. Коли вони піднялись із своїх місць, усі присутні на святі вітали їх тривалими оплесками.

В заключному слові Степан Михайлович Стойко щиро подякував за привітання та побажання і висловився приблизно так: «Що і як би там не говорили, але приємно слухати своїх колег і учнів, коли відзначають твої заслуги, можливо інколи, перебільшуючи їх. Зазначу, що вчителі щасливі тоді, коли бачать своїх учнів сивочолими та лисими. Все сказане про мене надихає на те, щоб продовжувати працювати на благо науки, якій я присвятив майже все своє свідоме життя, бути серед людей, корисним своїй державі та українському народові. Бажаю всім присутнім відзначити своє 90 – річчя і не забути запросити мене».

Ось таким знають колеги, друзі та учні професора Степана Михайловича Стойка — геосозолога серцем і розумом.

У науковому фаховому виданні «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія. Біологія». — № 1 (42) за 2010 рік автор цієї статті разом з дружиною Л. С. Барною в розділі Персоналії опублікували статтю: «Відомий геосозолог України (до 90-річчя від дня народження професора С. М. Стойка), в якій висвітлено життєвий шлях, виробничу, наукову та громадську діяльність відомого українського

вченого в галузі геоботаніки, флористики та охорони рослинного світу професора Степана Михайловича Стойка [4].

Приємно згадати, що коли випускники лісогосподарського факультету лісотехнічного інституту святкували чи то 20–ти, чи 45–ти річчя випуску з нами завжди був професор Степан Михайлович Стойко, який з висоти прожитих літ згадував своїх вчителів, особливо академіка Петра Степановича Погребняка, в якого навчався в аспірантурі, Юрія Дмитровича Третьяка, з яким працював на кафедрі ботаніки-дендрології та багатьох інших вчених і людей, які йому траплялися на його життєвій дорозі [8]. Я разом із С. М. Стойко опублікував в наукових фахових виданнях і матеріалах конференцій наукові праці [9-11].

Спливли роки за роками і визріла думка, що вже час зустрітися випускникам лісогосподарського факультету в своїй Alma mater. Перша зустріч випускників лісогосподарського факультету 1961 року відбулася в лютому 1981 року. У 1961 р. лісогосподарський факультет закінчили:

А. І. Банчуков, М. М. Барна, З. В. Беляєва, В. Г. Білецький, Л. С. Борсук, П. Н. Бублик, І. Д. Вечерніков, Л. П. Гаврилишин, А. А. Голік, Ф. В. Головка, С. І. Граб, Б. М. Грепак, Н. Н. Гром, Р. Я. Дабіжа, В. Ф. Давидюк, В. Л. Дубова, Е. Н. Здрілко, В. М. Кемінь, О. О. Кирдан, А. А. Книш, А. К. Козачук, Н. Д. Коломієць, Н. А. Корецький, С. І. Кунінець, Б. К. Куціцький, Т. В. Папіжук, І. М. Литвинюк, М. В. Львович, В. І. Мазур, А. В. Мацюк, П. Л. Мельничук, В. М. Миронович, В. П. М'ясоєдов, В. Ф. Наконечний, А. В. Новоселецький, Д. Е. Олейніков, В. П. Омеляненко, Г. А. Осипчук, М. С. Пашина, А. І. Пилипенко, О. К. Пилипчук, М. І. Пкальська, А. С. Проненко, І. М. Рогач, Б. А. Смачелюк, Е. Е. Снадна, В. В. Сологуб, Б. Ф. Танцюра, А. К. Тарадайник, І. П. Терехуха, Е. А. Савіцька, Р. Г. Стеценко, А. Г. Стовбир, Р. Г. Суслін, І. П. Чмелін, М. І. Чміль, Л. І. Сорокін, В. Е. Хребтань, Е. І. Шавула, В. Н. Франків, Л. В. Цікура, Ф. О. Філоненко, О. П. Якимович. Всього в 1961 році лісогосподарський факультет закінчило 63 випускники, які за всесоюзним розподілом були направлені в різні області України, а дехто, зокрема Віктор Білецький, був направлений в Читинську область Росії. У Велико-Бичківській, Міжгірській, Рахівській, Свалявській, Хустській лісокомбінати тресту «Закарпатліс» були направлені випускники: Микола Барна, Людмила Гаврилишин, Борис Грепак, Микола Гром, Василь Кемінь, Іван Рогач, Борис Танцюра.

На першу зустріч прибули випускники 1961 року: А. І. Банчуков, М. М. Барна, Л. С. Борсук, І. Д. Вечерніков, Л. П. Гаврилишин, А. А. Голік, Ф. В. Головка, С. І. Граб, Н. Н. Гром, В. Л. Дубова, Е. Н. Здрілко, О. О. Кирдан, А. А. Книш, Н. Д. Коломієць, Н. А. Корецький, С. І. Кунінець, Б. К. Куціцький, Т. В. Папіжук, М. В. Львович, А. В. Мацюк, П. Л. Мельничук, В. М. Миронович, А. В. Новоселецький, О. К. Пилипчук, М. І. Скальська, Е. Е. Снадна, В. В. Сологуб, А. К. Тарадайник, Р. Г. Стеценко, Е. І. Шавула (рис. 3).

На зустріч приїхали випускники з різних областей України. Зустріч відбулася в актовій залі головного адміністративно-навчального корпусу по вул. Пушкінській, 103, де в свій час була лекційна аудиторія, в якій ми слухали лекції для цілого потоку. На нашу зустріч завітав проректор з навчальної роботи інституту доцент Юрій Федорович Осипенко (на нашому курсі він читав навчальну дисципліну «Деревинознавство» та в той час був заступником декана лісогосподарського факультету). Михайло Львович (бувний староста академічної групи), який головував на цій зустрічі, запропонував передусім вшанувати хвилиною мовчання пам'ять наших друзів–однокурсників, які не дожили до нашої зустрічі і відійшли в інший світ.

Відтак до випускників звернувся із словом-привітанням Юрій Федорович Осипенко. У своєму виступі він коротко зупинився на успіхах, які досягнув інститут за останні 20 років та проблемах, які йому як вищому навчальному закладу необхідно вирішувати для подальшого підвищення якості випускників факультету та інституту з метою зміцнення всього лісогосподарського та лісопромислового комплексу. Із випускників виступили Михайло Львович і Микола Барна. Михайло Львович розповів про досягнення на життєвій дорозі, про те, як він здійснює керівництво Шацьким навчально-виробничим лісгоспом та про завдання, які доводиться вирішувати його колективу для покращення навчання у підготовці фахівців із середньою лісовою освітою та про проблеми виробничого характеру.

Рис. 3. Перша зустріч випускників лісогосподарського факультету 1961 року в своїй Alma mater. Лютий 1981 р.

Михайло Львович надав мені слово. У своєму виступі я зупинився на успіхах, які досягнув за період, що пройшов після закінчення інституту. За направленням працював помічником лісничого Діловецького лісництва Велико-Бичківського лісокомбінату тресту «Закарпатліс». В цьому ж лісокомбінаті помічником лісничого працював Борис Танцюра, а в Рахівському лісокомбінаті працювали Микола Гром — лісничим Лазовщинського лісництва і Борис Грепак — інженером по захисту лісу Рахівського лісокомбінату. Відтак я був переведений інженером відділу лісового господарства Велико-Бичківського лісокомбінату. На цій посаді пропрацював по квітень 1964 року, оскільки я поступив в аспірантуру в Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації (УкрНДІЛГА, м. Харків). Після закінчення аспірантури мене направили молодшим науковим співробітником відділу селекції Карпатського філіалу УкрНДІЛГА (м. Івано-Франківськ), де я пропрацював молодшим і старшим науковим співробітником по серпень 1971 р. За цей час став кандидатом біологічних наук за спеціальністю «Ботаніка». Відтак у серпні 1971 р. за конкурсом був обраний викладачем кафедри ботаніки Тернопільського державного педагогічного інституту, де і працюю з серпня 1971 р. до червня 1975 р. – викладачем та старшим викладачем, з червня 1975 р. – доцентом. Люблю викладацьку роботу, якій віддав близько 10 років і на якій досяг певних успіхів: став доцентом, з 1977 р. понині працюю заступником декана природничого факультету. Із студентських спогадів я пригадав той випадок, коли всім третім курсом (1959 р.) мене виряджали в Московський державний університет ім. М. В. Ломоносова. На все життя я запам'ятав як Любка Борсук мені позичив своє пальто, яке він одягав лише на свята, Женья Здрілко – кашкет, Саша Кирдан – шалік, Діма Олейников – черевики (це був початок березня, а Діма всю зиму ходив в чоботях), Алік Новоселецький – рукавиці. Не пригадую в чийому костюмі я поїхав, але точно не в своєму. Хтось із друзів в той час зауважив: «Барна, ти як Рач

Капур, який в кінофільмі співав «Я в японских ботинках, в русской шляпе большой и с индийской душой. На відміну від Рач Капури ти з українською душею, а все решта як у нього».

Рис. 4. Випускники лісогосподарського факультету 1961 року під час I-ої зустрічі (лютий 1981 р.). 1-й ряд зліва направо: Л. Борсук, Н. Снадна, С. Граб, М. Скальська, А. Голік, С. Кунинець, Л. Пилипчук. 2-й ряд зліва направо: О. Кирдан, Є. Здрілко, М. Львович, А. Мацюк, М. Барна, А. Новоселецький, М. Корецький.

Рис.5. Випускники лісогосподарського факультету 1961 року під час I-ої зустрічі (лютий 1981 р.): зліва направо: Микола Гром, Раїса Стеценко, Анатолій Мацюк, Стефанія Граб, Микола Барна, Алім Новоселецький.

Розповіді доповнювалися спогадами про дотепні та кумедні витівки із студентського життя. Пригадали фрази Толі Банчукова: «Тяни», Діми Олейникова, «Нехай будет», Віктора М'ясоєдова «Ох, раз, ещё раз, ещё много, много раз» та ін.

Відтак, в ресторані одного з готелів м. Львова, де ми зупинилися, був організований святковий вечір, на якому із спогадами виступили майже всі присутні, зокрема: староста групи Михайло Львович, комсорг групи Олександр Кирдан, профорг групи Микола Гром та багато інших. У своїх виступах випускники згадували нелегкі роки життя і навчання в стінах своєї Alma mater. Після зустрічі за «круглим столом», яка тривала до 1 години ночі, всі розійшлися по кімнатах готелю, де продовжився жвавий та активний обмін між випускниками. На наступний день прощаючись, ми знову обіцяли зустрітися через певний відрізок часу (рис.4, 5).

2005 рік видався знаменним у житті моєї Alma mater. Професорсько-викладацький персонал, наукова громадськість м. Львова й області та багатьох вищих навчальних закладів України відзначали 130 – річчя від дня заснування Українського державного лісотехнічного університету. Урочиста Академія з нагоди 130 – річчя університету відбувалася в приміщенні Львівського державного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької. На ці урочини я був запрошений разом із дружиною Любою. З нагоди 130 – річчя університету Указом Президента України Віктора Ющенка йому було надано статус національного і він отримав нову назву – Національний лісотехнічний університет України. З цієї нагоди ректор університету член-кореспондент НАН України, професор Юрій Юрійович Туниця був нагороджений орденом Ярослава Мудрого, проректору з наукової роботи університету доктору біологічних наук, професору Григорію Томковичу Криницькому присвоєно почесне звання

«Заслужений діяч науки і техніки України». Водночас багатьом керівникам університетських підрозділів, професорсько-викладацькому та навчально-допоміжному персоналу були вручені нагороди, грамоти та інші відзнаки.

1 липня 2006 р. в головному корпусі Національного лісотехнічного університету України (вул. Генерала Чупринки, 103) відбулася друга зустріч випускників лісогосподарського факультету 1961 року. До організації цієї зустрічі прилучилися два Миколи Миколайовичі: Гром і Барна. На цю зустріч із 63 випускників прибуло лише 12 (на першій зустрічі нас було втричі більше), незважаючи на те, що запрошення було розіслано більше 30 особам. На зустріч я прибув з дружиною, Любомир Борсук, Анатолій Голик, Микола Гром, Володимир Давидюк, Борис Куцицький, Павло Мельничук, Алім Новоселецький, Люся Пилипчук, Катя Савицька, Рая Стеценко, Борис Танцюра (рис. 6, 7).

Зустріч відбулася в актовій залі університету. На нашу зустріч завітали: проректор з наукової роботи Національного лісотехнічного університету України доктор біологічних наук, професор Г. Т. Криницький, який закінчив лісогосподарський факультет у 1966 р., і доктор біологічних наук, професор Степан Михайлович Стойко (рис. 2). Головуючим на цій зустрічі був Борис Танцюра, з властивою йому скоромовкою він назвав, з доповненнями присутніх, більшість наших випускників, які відійшли у вічність, зокрема: Олександра Кирдана, Василя Омеляненка, Івана Теребуху, Євгенія Здрілка, Ростислава Сусліна, Бориса Грепака, Аллу Книш, Віктора М'ясоєдова, Діму Олейникова, Василя Хребтаня, та ін. Хвилиною мовчання ми вшанували пам'ять про наших друзів-однокурсників.

Рис.6. Випускники лісогосподарського факультету 1961 року на другій зустрічі в своїй Alma mater. Серед випускників присутній професор С. М. Стойко. 1 липня 2006 р.

Відтак Борис надавав слово для спогадів і для розповіді про свої успіхи на довгій життєвій дорозі. У своєму виступі я зазначив, що я дуже щасливий і щасливим мене зробила кохана дружина Люба, з котрою я приїхав на зустріч і з котрою я всіх вас познайомив. Вона — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання біології, працює разом зі мною на хіміко-біологічному факультеті. Окрім того, за роки, що пройшли після закінчення інституту я досягнув певних успіхів: із жовтня 1977 р. по червень 1985 р. – працював заступником декана природничого факультету, з листопада 1996 р. працюю професором кафедри ботаніки, у 1997 р. отримав вчене звання професора кафедри ботаніки, з липня 2002 р. – завідувачем кафедри, з грудня 1990 р. по червень 2006 р. – деканом природничого, а відтак

хіміко – біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. У 2002 р. в Інституті ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України захистив дисертацію на тему «Репродуктивна біологія видів і гібридів родини Вербових (*Salicaceae* Mirb.)» на здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук за спеціальністю 03.00.05–ботаніка.

Рис. 7. Випускники лісогосподарського факультету 1961 року на другій зустрічі в своїй Alma mater. 1 липня 2006 р.

Багато уваги приділяв громадській роботі в університеті, обирався членом профспілкового комітету, заступником голови місцевого комітету профспілки. У 1997 р. заснував на факультеті наукове фахове видання ВАК України «Наукові записки Тернопільського державного (з 2004 р.– національного) педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Серія: Біологія», головним редактором якого він є з дня заснування і понині, я є членом спеціалізованих вчених рад Д 26.211.01 Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України та Д 35.072.02 у Національному лісотехнічному університеті України з захисту докторських і кандидатських дисертацій. Під моїм керівництвом успішно розвиваються флористичні та ембріологічні дослідження, за результатами яких підготовлено та захищено 6 кандидатських дисертацій, 8 магістерських робіт та продовжується виконання кандидатських дисертацій аспірантами. За безпосередньою моєю участю на факультеті відкриті та успішно функціонують магістратура, аспірантура та докторантура. За активну участь у розробці наукової тематики з біології, екології та охорони природи обраний у 2004 р. – дійсним членом Академії наук вищої школи України, у 2006 р. Указом Президента України мені присвоєно почесне звання – «Заслужений діяч науки і техніки України». Нагороджений медалями «Ветеран праці» (1987 р.), Ярослава Мудрого АН ВШ України (2007 р.), нагрудним значком «Відмінник народної освіти УРСР» (1987 р.), нагрудним знаком «Відмінник охорони природи УРСР» (1983 р.), Почесною грамотою Міністерства освіти України (1995 р.), Грамотою Тернопільської обласної державної адміністрації (2000 р.). У 1998 р. за значні досягнення в освіті і науці виборюю гранд «Соросівський професор».

Шкода, що до нашої зустрічі недожило багато наших однокурсників. Не буду згадувати всіх (вічна їм пам'ять!), але про свого найкращого товариша студентських років — Олександра Кирдана я зобов'язаний розповісти. Тим більше, що Сашу любили і поважали студенти не лише нашої групи, але й всього курсу. Він напівсирота, як і я. Його батько загинув у 1941 р. під час Другої світової війни. Мати залишилася вдовою і виховала двох чудових хлопців: Олександра і Миколу. Саша родом із села Кирдани, що в п'яти кілометрах від районного центру Овруч Житомирської області. Середню школу закінчив із золотою медаллю. Він був дуже здібним, працьовитим, порядним, спокійним і наполегливим у вирішенні любого питання: чи то навчального характеру (завжди допомагав однокурсникам), чи дозвілля тощо. Ми товаришували упродовж п'яти років навчання, ділилися усім: і радощами, і горем, а перед стипендією ділилися одним пиріжком, розділивши його навпіл. Наскільки наша дружба була міцною говорить той факт, що я відвідав його село Кирдани (в м. Овручі ми навіть побували на могилі Князя Ігоря), а він двічі чи тричі зі мною їздив в село Скоморохи на Тернопільщину, де мешкали мої батьки. В розквіті творчих літ він пішов із життя, залишивши чудову дружину Катерину і двох дочок, недочекавшись побачити внуків. Він похоронений на цвинтарі в Маневичах Волинської області. Декілька разів ми разом із дружиною Любою побували на його могилі. Пам'ять про нього залишиться назавжди.

Знаменним для всіх, хто прибув на зустріч, було те, що до нас завітав професор Степан Михайлович Стойко, котрий читав на першому курсі ботаніку. Відтак кожний поділився своїми успіхами на життєвій дорозі та спогадами про студентські роки. Спогади продовжили за святковим столом у барі лісотехнічного університету. Належне треба віддати Колі Грому, котрий приклав багато зусиль, щоб наша зустріч відбулась і щоб вона запам'яталася як складова нашого студентського колективу в постінститутському періоді життя кожного із присутніх на цій зустрічі. Увага всіх була привернута до розповідей Степана Михайловича, котрий з висоти прожитих літ, великого життєвого досвіду та глибокого різнобічного багажу знань згадував своїх вчителів, особливо з великою приємністю розповідав про свого наукового керівника кандидатської дисертації академіка АН України Петра Степановича Погребняка – великого вченого, патріота, основоположника української лісотипологічної школи. Степан Михайлович розповів нам про дружбу вченого Петра Степановича Погребняка і поета Максима Тадейовича Рильського, який Петру Степановичу присвятив прекрасні рядки:

Той, хто любить паростки кленові,
Хто діброви молоді ростить.
Сам достоїн людської любові,
Бо живе й працює для століть.

Як і належало, ми всі провели Степана Михайловича, а я і Микола Гром (його автомобілем) підвезли Степана Михайловича додому. Час зустрічі підходив до завершення і в кожного з присутніх з'явилися сльози на очах – сльози розставання, сльози вірної студентської дружби, роздуми про наступну зустріч через роки, через десятиліття. Але на це – Господня воля.

2 липня 2011 року відбулась третя зустріч, яка виявилась наймалочисленнішою із всіх зустрічей випускників лісогосподарського факультету 1961 року.

Рис. 8. Випускники лісогосподарського факультету 1961 року на третій зустрічі в своїй Alma mater. 2 липня 2011 р.

Перший ряд зліва направо: Володимир Давидюк, Анатолій Голік, Марія Пашина, Стефанія Граб, Микола Барна; другий ряд: Алім Новоселецький Любомир Борсук, Борис Танцюра Борис Куцицький, Микола Гром.

Зустріч була приурочена 50-річчю закінчення нами лісогосподарського факультету Львівського лісотехнічного інституту. На цій зустрічі головував Микола Барна, який у вступному слові зазначив, що 50 літ — це проміжок часу в півстоліття і за цей час відбулися кількісні та якісні зміни в житті кожного окремо взятого випускника та в цілому випускників лісогосподарського факультету Львівського лісотехнічного інституту — багато із випускників відійшли у вічність, а дехто через недугу та через інші сімейні та життєві обставини не змогли приїхати і зустрітися втретє у своїй Alma mater. На цю зустріч прибуло 10 випускників лісогосподарського факультету 1961 року випуску: Микола Барна, Микола Гром, Алім Новоселецький, Володимир Давидюк, Анатолій Голік, Любомир Борсук, Стефанія Граб, Борис Куцицький, Борис Танцюра, Марія Пашина. Микола Барна запропонував вшанувати пам'ять однокурсників, які відійшли у вічність, зокрема: Василя Омеляненка, Олександра Кирдана, Івана Теребуху, Євгенія Здрілка, Ростислава Сусліна, Бориса Грепака, Аллу Книш, Віктора М'ясоєдова, Володимира Сологуба, Діму Олейникова, Василя Хребтяня, Павла Мельничука, Володимира Мазура, Миколу Корецького, Федора Головка, Володимира Франкова, Івана Вечернікова та ін.

Дуже шкода, що на нашу зустріч не зміг прибути професор Степан Михайлович Стойко, якому оргкомітет надіслав запрошення. Але його присутність ми відчували, оскільки він надіслав нам привітання, яке присутнім зачитав Микола Гром:

«Дорогі і милі моему серцю випускники
лісогосподарського факультету 1961 року!»

За славною студентською традицією Ви відзначаєте півстолітній ювілей закінчення своїх студій в рідній «Alma mater» у Львові. Із Срібної Землі Закарпаття вітаю Вас із цією знаменною у Вашому житті подією. З нагоди ювілейної дати хочеться відзначити три важливі обставини:

1. Незважаючи на важкі економічні та складні політичні повоєнні умови Ви здобували знання, щоби за своїм фахом служити нашому народу.

2. На своєму життєвому шляху ви зробили чимало, щоби зберегти та примножити українські ліси та зберегти рідну природу.

3. Керуючись національними ідеями наших пророків — Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Ви вірили в могутність нашого народу, історичну справедливість та воскресіння нашої державності.

Цими ідеалами ми будемо керуватись у нашому житті і надалі.

Щастя, Боже, нашій соборній державі!»

Ваш колишній вчитель, професор Степан Стойко.

Рис. 9. За святковим столом зібралися випускники: стоять Микола Барна (зліва) і Микола Гром; сидять зліва направо: Стефанія Граб, Алім Новоселецький, Борис Куціцький і Анатолій Голік.

Відтак однокурсники продовжували ділитися спогадами за круглим столом, що його організував Микола Гром. Розмова-спогади тривала довго, доповнювалася спогадами про кумедні витівки із студентського життя та піснями. Але час робить своє і наша зустріч наблизилась до завершення. Прощаючись, ми зичили один одному, передусім, здоров'я, щастя, достатку і, звичайно, довгих років життя та наступної зустрічі.

Чи можна після третьої зустрічі, присвяченої 50-річчю випускників лісогосподарського факультету, планувати наступні зустрічі? Мабуть, що можна та навіть і треба, але бажання зустрітися, з ким навчався упродовж 5 років у своїй Alma mater, не повинно залишатися поза увагою всіх тих, кому Господь відпустив довгі роки життя на цьому світі.

На жодну із трьох зустрічей не з'явилися такі випускники: В. Г. Білецький, П. Н. Бублик, Б. М. Грепак, Р. Я. Дабіжа, В. М. Кемінь, А. К. Козачук, І. М. Литвинюк, В. І. Мазур, В. П. М'ясоєдов, В. Ф. Наконечний, Д. Е. Олейников, В. П. Омеляненко, А. І. Пилипенко, А. С. Проненко, І. П. Терехуха, А. Г. Стівбір, Р. Г. Суслін, Й. М. Чмелик, М. І. Чміль, І. М. Рогач, В. Н. Франків, Л. В. Цікура, Ф. О. Філоненко та ін. Одні відійшли в інший світ, інші через недуги, а дехто через сімейні та життєві обставини не змогли прибути на зустріч однокурсників. Про всіх названих випускників, які не з'явилися на запрошення прибути на зустріч в свою Alma mater, не писатиму, але про таких як: Віктор Білецький, Борис Грепак, Петро Бублик, Ростислав Суслін, Йосип Чмелик, Мирон Чміль, Діма Олейников, Володимир Франків, Віктор Мясоєдов, Іван Терехуха, з якими я зустрічався на своїй життєвій

дорозі, а з двома із них — Ростиславом Сусліним працював у Карпатському філіалі УкрНДІЛГА в Івано-Франківську та з Іваном Теребухою — на кафедрі ботаніки Тернопільського державного педагогічного інституту, а відтак мешкав з ними у м. Тернополі, я зобов'язаний розповісти в цій статті. Тим більше, що вони обидва вже кілька літ тому відійшли в інший світ.

Хоч з Віктором Білецьким після закінчення інституту мені не доводилося зустрічатися, але хочу поділитися про прочитане в газеті «Известия», де була опублікована стаття про лісові пожежі на великих площах, що перебувають під охороною та наглядом Читинського обласного управління лісового господарства Росії. В ній говорилося про причини їх виникнення та про великий вклад працівників відділу захисту лісу та протипожежного нагляду, який очолює Віктор Григорович Білецький щодо профілактики та запобігання пожеж. В цій же статті говорилося про особистий вклад Віктора Григоровича Білецького та про те, що за великий вклад у цю справу він представлений до нагородження одним із орденів Російської федерації.

Після закінчення інституту з Борисом Грепаком ми були направлені в різні лісокомбінати Закарпатської області — він у Рахівській, а я — у Велико-Бичківській, що знаходилися в одному районі — Рахівському. Вище зазначено, що Борис Грепак працював інженером відділу захисту лісу Рахівського лісокомбінату, а я — помічником лісного Діловецького лісництва, що на відстані 18 км від м. Рахова. З Борисом ми часто зустрічалися на районних та обласних нарадах з проблем лісового господарства, а інколи в неофіційній обстановці в селі Діловому, куди на мотоциклі любив приїжджати Борис. Шкода, що на другому чи третьому році після закінчення інституту трагічно обірвалося його життя.

3 квітня 1967 року я працював на посаді молодшого наукового співробітника Карпатського філіалу УкрНДІЛГА (м. Івано-Франківськ), але мешкав у відомчій квартирі в м. Надвірній. Одного разу на Надвірнянський опорний пункт приїхав директор Карпатського філіалу УкрНДІЛГА кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник Євгеній Феодосійович Черняк і представив молодшого наукового співробітника відділу механізації Ростислава Сусліна. Водночас директор зауважив, що новий співробітник займатиметься залісненням терас в гірських умовах Карпат, а мешкатиме у трикімнатній квартирі (відомчий будинок мав дві спарені трикімнатні квартири), в одній із них я мешкав із сім'єю із чотирьох чоловік. У 1971 р. я за конкурсом був обраний доцентом кафедри ботаніки Тернопільського державного педагогічного інституту, а Ростік через деякий час повернувся у Тернопіль і працював старшим інженером ВО «Тернопільліс». В Тернополі ми обидва часто зустрічалися.

У 1967 році на автобусній станції в Івано-Франківську випадково зустрів Діму Олейникова, який працював лісничим Чернолицького лісництва тресту «Прикарпатліс». Ми обмінялися адресами і обіцяли зустрітися, але доля розпорядилася так, що це була наша остання зустріч, оскільки через кілька років я був у Чернолиці, але мене повідомили, що Діма Олейников помер і захоронений на цвинтарі в м. Городенці.

2 квітня 1969 року в Інституті ботаніки АН Української РСР я захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю «Ботаніка». Я ішов до центрального телеграфу, щоб відправити телеграму додому. На площі Богдана Хмельницького я зустрів Володимира Франківа, який працював головним інженером в одній із львівських дорожніх організацій. Ми обмінялися кількома фразами, одну з яких, сказаних Володимиром я запам'ятав: «Бачиш, Коля, які ґрунтовні знання ми одержали на військовій кафедрі, де ми протягом чотирьох років вивчали дорожню справу. Це дало мені можливість працювати не за здобутою спеціальністю «лісове господарство», а за спеціальністю «автомобільні дороги», яку хлопці нашого курсу здобули на військовій кафедрі». На прощання ми побажали один одному успіхів і на тому розійшлися.

У 1969-1970 рр., працюючи в Карпатському філіалі УкрНДІЛГА я майже кожного дня зустрічався з Мироном Чмілем, який працював інспектором Івано-Франківської лісової інспекції, яка містилася в будинку філіалу, а з Йосипом Чмеликом двічі чи тричі ми

зустрічалися в Солотвинському лісокомбінаті тресту «Прикарпатліс», куди я неодноразово приїздив у відрадження.

З 1969 року молодшим науковим співробітником Тернопільського опорного пункту Вінницької лісодослідної станції УкрНДЛГА працював Іван Теребуха. Через 2 роки роботи Івана Теребухи на Тернопільському опорному пункті ми зустрілися в м. Тернополі, де з серпня 1971 року я працюю в Тернопільському державному педагогічному інституті (нині Тернопільський національний педагогічний університеті імені Володимира Гнатюка). За моєю рекомендацією Іван Пектрович Теребуха у вересні 1979 р. був зарахований асистентом кафедри ботаніки, на якій я працював доцентом і заступником декана природничого факультету. Відтак з грудня 1982 р. по червень 1988 р. він — старший викладач, а з грудня 1988 р. по травень 1990 р. — доцент кафедри ботаніки. У травні 1990 р. його не стало.

З Петром Бубликом ми зустрілися у 1980 році чисто випадково. Я навчався на курсах підвищення кваліфікації на біологічному факультеті Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка. Дні масляниці в Києві відзначали в неділю. Побувавши в Голосіївському парку, де проходило відзначення свята, чисто випадково зустрів Бориса Танцюру, з яким покуштували млинці з медом. Борис запропонував поїхати до Петра Бублика, який мешкав в селі (не пригадую його назву) на окраїні житлового масиву Києва — Троєщина. Коли ми завітали до Петра, його дружина — начальник відділення зв'язку хворіла ангіною, в цей день в неї температура сягала близько 38 °С. Щоб угостити нас, Петро попросив хвору дружину, щоб встала з ліжка. Я спитав Петра: «Ти, Петре, сам не можеш порізати шматок сала, щоб не турбувати хвору дружину». Його поступок нас дуже стурбував і, попрощавшись з ним і з його дружиною, ми вирушили автобусом назад в Київ в гуртожиток, де я мешкав на курсах підвищення кваліфікації. Удвох з Борисом Танцюрою ми славно відзначили масляницю.

Я закінчив аспірантуру в лабораторії цитоембріології відділу селекції УкрНДЛГА (м. Харків) під керівництвом кандидата сільськогосподарських наук, старшого наукового співробітника Зинаїди Павлівни Коц. У жовтні 1981 року приїхав (вже 10 років працював на посаді доцента кафедри ботаніки Тернопільського державного педагогічного інституту) в УкрНДЛГА на 55-річчя З. П. Коц. Коли я зайшов у відділ захисту лісу, я зустрівся з Віктором М'ясоєдовим, який вже другий рік працював молодшим науковим співробітником цього відділу і займався випробуванням різних препаративних форм і відповідної апаратури проти шкідників лісу. Я запитав, а як дисертація, на що він відповів: «Успішно працюю над темою кандидатської дисертації і моїм науковим керівником є Й. Д. Авраменко», якого я знав ще під час мого навчання в аспірантурі як знавця в галузі ентомології та біологічних методів захисту лісу. До цього, — продовжував Віктор, я працював інженером по захисту лісу Харківського лісгоспу, а це вже два роки як я пройшов за конкурсом в УкрНДЛГА.

Випускники лісгосподарського факультету 1961 року завдяки наполегливій і копіткій праці досягли значних успіхів у виробничій, науковій діяльності та на викладацькій роботі. Зокрема, Анатолій Голік став начальником Волинського обласного управління лісового господарства. Начальником відділу охорони та протипожежного захисту лісів Читинського обласного управління лісового господарства був Віктор Білецький. Директорами та головними інженерами лісгоспів стали: Анатолій Голік, Михайло Львович, Анатолій Стівбир, Борис Куцицький, Василь Хребтань, Олександр Кирдан; начальниками відділів лісового господарства лісгоспів і лісокомбінатів України були: Володимир Сологуб, Микола Корецький, Любомир Борсук, Стефанія Граб, лісничими працювали: Алім Новоселецький (33 роки, мабуть, найдовше, причому в одному і тому ж лісництві), Павло Мельничук, Олександр Кирдан, Діма Олейников, Анатолій Голік, Володимир Давидюк, Микола Гром, Олександра Пилипчук та ін., а Федір Головоко став державним службовцем — заступником голови Лубнівського райвиконкому Полтавської області. Науковцями та викладачами стали: Микола Барна — доктор біологічних наук, професор, академік Академії наук вищої школи України, заслужений діяч науки і техніки України; Микола Гром — кандидат сільськогосподарських наук, професор; Іван Теребуха — кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Борис Танцюра —

кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник; Володимир Миронович — кандидат сільськогосподарських наук; Віктор М'ясоєдов — молодший науковий співробітник; Ростислав Суслін — молодший науковий співробітник.

А тепер про Alma mater з позиції сьогодення, тим більше, що маю на це право, як член спеціалізованої вченої ради Д 35.072.02 в Національному лісотехнічному університеті України із захисту докторських і кандидатських дисертацій. Упродовж майже 50 років лісотехнічний інститут зростає кількісно і якісно. Якщо в 1956 році в інституті функціонувало лише три факультети: лісогосподарський, лісоінженерний та механічної технології деревини, то нині Національний лісотехнічний університет України — вищий державний навчальний заклад екологічного спрямування, що включає: Інститут екологічної економіки, лісогосподарський, лісомеханічний, технологічний, економічний, заочний, доуніверситетської підготовки та післядипломної освіти факультети [5].

Університет готує бакалаврів за напрямками:

Лісове і садово-паркове господарство

Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування

Лісозаготівля

Деревооброблювальні технології

Хімічна технологія

Інженерна механіка

Комп'ютерні науки

Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології

Менеджмент

Облік і аудит

Мистецтво

Архітектура

Специфічні категорії [5].

Університет готує спеціалістів і магістрів за спеціальностями:

Лісове господарство

Садово-паркове господарство

Мисливське господарство

Екологія та охорона навколишнього середовища

Лісоінженерна справа

Технологія деревообробки

Хімічна технологія переробки деревини та рослинної сировини

Обладнання лісового комплексу

Інформаційні технології проектування

Автоматизоване управління технологічними процесами

Менеджмент організацій

Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Облік і аудит

Дизайн

Містобудування, спеціалізація — ландшафтна архітектура

Економіка довкілля та природних ресурсів [5].

Навчальний процес і науково-дослідну роботу здійснюють 467 висококваліфікованих викладачів і наукових співробітників, у т. ч. 45 докторів наук, професорів і 237 кандидатів наук, доцентів, серед них — відомі вчені, заслужені діячі науки і техніки України, заслужені працівники освіти України, лауреати Державних премій України. Ректор університету — Юрій Юрійович Туниця — доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік НАН України, президент Лісівничої академії наук України, віце-президент Західного відділення Спілки ректорів вищих навчальних закладів України. З Юрійом

Юрійовичем я навчався на лісогосподарському факультеті, але я на два роки навчався скоріше, ніж він і навіть мешкали в одному і тому ж гуртожитку.

Національний лісотехнічний університет визнаний на національному та міжнародному рівнях напрацюваннями з фундаментальних досліджень та прикладних розробок з лісового господарства, деревообробної меблевої галузей та ін., екологізації видів економічної діяльності; створення Екологічної Конституції Землі. Університет співпрацює з академічною асоціацією європейської лісової освіти — SILVA NETWORK, міжнародною спілкою лісових дослідницьких організацій — UIFRO, інститутами Національної академії наук України, університетами Австрії, Бельгії, Великобританії, Італії, Німеччини, Польщі, Росії, Словаччини, США, Угорщини, України, Чехії, Швейцарії, Швеції, Японії та ін. [5].

Університет здійснює наукову і науково-технічну діяльність щодо підвищення продуктивності та біологічної стійкості лісових екосистем, розроблення ресурсощадних та природоохоронних технологій, концепції розвитку лісового комплексу України у контексті сталого лісокористування і економічного захисту довкілля. Для цього в університеті діють аспірантура з одинадцяти та докторантура з п'яти спеціальностей, чотири спеціалізовані вчені ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій.

Що торкається навчально-матеріальної та науково-дослідної бази, то університет має шість навчальних корпусів (рис. 10, 11), та адміністративно-навчальний корпус з десятками навчальних аудиторій, кабінетів і науково-навчальних лабораторій, науково-технічну бібліотеку та чотири студентські гуртожитки. Окрім того, університет має в своєму розпорядженні Страдцівський навчально-виробничий лісокомбінат площею 7 тис. га, державний ботанічний сад площею 25 га. Вони є базою навчальних і виробничих практик студентів та науковими полігонами університету.

Рис.10. Адміністративно-навчальний корпус Національного лісотехнічного університету України. Фото [5].

Рис. 11. Навчальні корпуси лісотехнічного університету. Фото [5]

Усе вищенаведене говорить про те, що Національний лісотехнічний університет України пройшов тривалий період кількісного і якісного зростання, що дало можливість здійснювати не лише підготовку висококваліфікованих фахівців для різних галузей лісопромислового комплексу держави, а й готувати наукові кадри для потреб університету та інших вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ України.

Висновки

За більш, ніж 135-річний період своєї діяльності університет перетворився із Крайової лісової школи в провідний Національний лісотехнічний університет України за IV-м рівнем акредитації, що готує фахівців для всіх галузей лісового сектора та суміжних секторів економіки України за освітньо-кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст», «бакалавр», «спеціаліст» і «магістр» із 17 спеціальностей. Вчені університету проводять наукові дослідження з різних галузей лісопромислового комплексу. Університет став центром формування лісової політики України. Окрім того, в університеті розроблена і реалізовується програма екологізації гуманітарних, природничих та фахових дисциплін, метою якої є екологізація всього навчального процесу як невід'ємної складової сучасної дидактики.

1. Барна Н. Н. Ценний буковий масив / Н. Н. Барна // Лесное хозяйство.— 1962. — № 10. — С. 79—81.
2. Барна Микола. Curriculum vitae / Уклад.: Л. С. Барна, Н. В. Герц. Автор передмови академік НАН України К. М. Ситник. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. — 288 с.: іл.
3. Барна Микола. Радоцина в моєму серці: наук.-популяр. вид./ Микола Барна.— Тернопіль: Підручники і посібники, 2011 р. — 240 с.: іл.
4. Барна М. М. Відомий український геосозолог (до 90-річчя від дня народження професора С. М. Стойка) / М. М. Барна, Л. С. Барна // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біол.— 2010. — № 1 (42). — С. 143—171.
5. Барна М. М. Баворівська середня загальноосвітня школа I–III ст.: 50 літ тому і сьогодні / М. М. Барна // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біол.— 2006. — № 1 (28). — С. 128—131.
6. Нариси історії хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (1940-2010) / [Барна М. М., Курант В. З., Барна Л. С., Грубінко В. В., Гришук Б. Д., Кваша В. І., Степанюк А. В.] за ред. М. М. Барни. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. — 308 с.: іл.
7. Національний лісотехнічний університет України. 1874 – 2009. — Львів, 2009. — 30 с.: іл.
8. Стойко С. М. Життєвий шлях і бібліографія / С. М. Стойко. — Львів: Меркатор, 2010. — 160 с.
9. Стойко С. М. Володимир Іванович Чопик — видатний ботанік, флорист, систематик, еколог, фітосозолог (до 80-річчя від дня народження) / С. М. Стойко, М. М. Барна // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біол. — 2009. — № 1-2 (39). — С. 223—227.

10. *Стойко С. М.* Володимир Іванович Чопик (до 80-річчя вченого) / С. М. Стойко, М. М. Барна // Укр. ботан. журн. — 2009. — Т. 66, № 4. — С. 596—600.
11. *Стойко С. М.* Порівняльно-екологічні дослідження бука європейського на Поділлі, Розточчі і в Карпатах / С. М. Стойко, М. М. Барна // Матеріали до вивчення природних ресурсів Поділля. — Тернопіль–Кременець, 1963. — С. 120—123.

Н. Н. Барна

Тернопольский национальный педагогический университет им. Владимира Гнатюка
ул. М. Кривоноса, 2, Тернополь, 46027

ALMA MATER — НАЦИОНАЛЬНИЙ ЛЕСОТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ УКРАИНЫ: 55 ЛЕТ СПУСТЯ И СЕГОДНЯ

Раскрыто учебную, научно-исследовательскую деятельность Национального лесотехнического университета Украины. В университете обучается свыше 7000 студентов, он готовит бакалавров по 13 направлениям и специалистов и магистров по 17 специальностям. В университете действуют аспирантура по одиннадцати специальностям и докторантура по пяти специальностям, четыре специализированные ученые советы по защите докторских и кандидатских диссертаций.

Ключевые слова: *Alma mater, университет, институт, факультеты, кафедры, научно-исследовательские лаборатории, бакалавры, специалисты, магистры*

Рекомендує до друку

Надійшла 5.09.2011

В.З. Курант

57.062.4:737.2

В.Ю. БАРИШТЕЙН

Державна установа «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України»
вул. Осиповського, 2а, Київ, 04123

КАРЛ ЛІННЕЙ, ЙОГО ВНЕСОК У БІОЛОГІЧНУ НАУКУ В МЕДАЛЬЄРНОМУ МИСТЕЦТВІ

Головні події в житті та науковий внесок Карла Ліннея в біологічну науку представлені в творах медальєрного мистецтва Франції, Швеції, Нідерландів, Великобританії, Росії та США.

Ключові слова: *Карл Лінней, «Система природи», настільна медаль*

Карл Лінней (швед. Carl Linne, лат. Carolus Linnaeus, 1707–1778) – видатний шведський природознавець та лікар, перший президент Шведської королівської академії наук, належить до тих видатних особистостей в історії світової науки, яким присвячені численні пам'ятники матеріальної культури: настільні медалі, монети, філателістична продукція, банкноти тощо.

На деяких пам'ятних медалях, створених на честь Ліннея, його ювілеїв та наукової спадщини ми й зупинимося.

Спочатку розповімо про французьку медаль (68 мм, бронза, скульптор А. Galtie, Паризький монетний двір, 1955), присвячену 220-річчю від дня публікації в 1735 р. у Лейдені (Нідерланди) невеликого за об'ємом твору Ліннея «*Systema naturae*».

Високорельєфний, поясний, майже анфас портрет Ліннея в лапландському національному костюмі (за основу взятий знаменитий портрет 1737 р., художник Martin Hoffman), розташований в центрі аверсу (рис. 1) медалі, нагадує про подорож Ліннея 1732 р. в Лапландію. Результатом подорожі стала книга «*Florula Lapponica*» («Флора Лапландії»), у якій вперше опублікована так звана статева система рослин з 24 класів, заснована на будові тичинок